

ΒΑΡΛΑΜΗΣ
Ο Απόστολος Παύλος

ΕΚΘΕΣΗ

υπό την αιγίδα
του ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

συνδιοργάνωση
Ι. Μ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚ. ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
(ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ)

με την ευγενική υποστήριξη
του Ε.Ο.Τ. (www.visitgreece.gr)
& της ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

2016

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

«Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ»

του Ευθύμιου Βαρλάμη

ΜΟΥΣΕΙΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ 2016

Σε συνδιοργάνωση με το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (Μακεδονίας και Θράκης), η Ιερά Μητρόπολη Θεσσαλονίκης, παρουσιάζει στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού τη συλλογή «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ» του Καθηγητή Ευθυμίου Βαρλάμη.

Η έκθεση ανοίγει στις 6 Ιουνίου και θα διαρκέσει μέχρι τις 15 Σεπτεμβρίου 2016.

Το έργο του Έλληνα της διασποράς, μετά από τις παρουσιάσεις στο Μουσείο Τέχνης της Αυστρίας, παρουσιάσθηκε το 2013 στην γενέτειρα πόλη του καλλιτέχνη, τη Βέροια, σε συνεργασία με την Ιερά Μητρόπολη Βέροιας. Στη συνέχεια προσκλήθηκε από τον π. Πάπα Βενέδικτο σε μία μεγαλειώδη παρουσίαση στη Βασιλική του Αγίου Παύλου, στη Ρώμη, το 2014.

Παράλληλα με την εικαστική συλλογή του Απ. Παύλου στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, παρουσιάζεται το project «ΣΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ». Το έργο που είναι ιδέα του Καθηγ. Βαρλάμη, περιλαμβάνει την προσκυνηματική διαδρομή του Απόστολου των Εθνών στην Μακεδονία και αποτελεί ένα αναπτυξιακό έργο θρησκευτικού τουρισμού που απαντάει δυναμικά στην «κρίση» της πατρίδος μας σήμερα.

Η υιοθέτηση του έργου αλλά και η ομοψυχία όλων των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων που συμμετέχουν και υποστηρίζουν την έκθεση και το πρόγραμμα, είναι ένα φωτεινό παράδειγμα για την σημερινή πραγματικότητα ότι η πατρίδα μας μπορεί να ξεπεράσει την λεγόμενη κρίση με έργα πνοής που αναφέρονται στην ιστορική και θρησκευτική μας παράδοση.

Στην έκθεση συμμετέχουν η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, το Υπουργείο Οικονομίας και Τουρισμού και η Περιφερειακή Ένωση των δήμων Κεντρικής Μακεδονίας, ενώ από ιδιωτικές επιχειρήσεις συμμετέχουν η Aegean Airlines, το ξενοδοχείο MAKEDONIA PALACE και ο όμιλος εταιρειών Σαμαράς & Συνεργάτες.

Την επιμέλεια της έκθεσης ανέλαβε το Πειραματικό Εργαστήριο Βεργίνας και το ART MUSEUM της Αυστρίας.

Η είσοδος για το κοινό είναι ελεύθερη.

Ώρες λειτουργίας: 08.00 – 20.00 Πληροφορίες: 2313.306.400

“Αποσπάσματα από τους χαιρετισμούς”

...

Τὸ σπουδαῖο αὐτὸ καλλιτεχνικὸ ἔργο τοῦ διεθνῶς φήμης καλλιτέχνη κ. **Βασιλάμη**, συνδυάζει τὸν σεβασμὸ στὴν ὀρθόδοξη παράδοση καὶ τὴν ἱστορικὴ ταυτότητα τοῦ τόπου μας μὲ τὸν δυναμισμό καὶ τὴν μετά-δοση τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ σὲ ὁλόκληρο τὸν κόσμο, ἐνῶ συγχρόνως προβάλλει καὶ ἀποδεικνύει μὲ μοναδικὸ τρόπο ὅτι ἡ πατρίδα μας ἀκόμη καὶ μέσα στὶς σύγχρονες καὶ δύσκολες συνθήκες πὺ ζοῦμε, διαθέτει μιὰ ἐξαιρετικὴ πολιτισμικὴ παραγωγὴ ἢ ὁποία μεταφέρεται πρὸς ὅλους...

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΑΝΘΙΜΟΣ

...

Το διεθνούς εμβέλειας έργο του Καθηγητή Ευθυμίου Βαρλάμη για τον Απόστολο Παύλο μας συνδέει δημιουργικά με την ιστορική και χριστιανική μας ταυτότητα, ενισχύει την πνευματική μας άμυνα απέναντι στις προκλήσεις της εποχής, ενώνει τους Έλληνες και προβάλλει ιδανικά την Ελλάδα στο εξωτερικό. Πρόκειται για ένα σημαντικό αναπτυξιακό έργο που αγκαλιάσαμε και στηρίζουμε θερμά...

Έλενα Κουντουρά

Αναπληρώτρια Υπουργός Οικονομίας Ανάπτυξης και Τουρισμού

...

Αυτό που κάνει ακόμη πιο σημαντικό το έργο του Καθηγητή Βαρλάμη για τον Απόστολο Παύλο είναι η αναπτυξιακή του διάσταση και συγκεκριμένα η διαμόρφωση ενός υψηλής αξίας τουριστικού προϊόντος που μπορεί να αλλάξει την οικονομική και κοινωνική προοπτική του τόπου μας, αφού απευθύνεται στο σύνολο του χριστιανικού κόσμου και ιδιαίτερα στη νεολαία. Είναι η προσκληνυματική οδοιπορική διαδρομή “Στα Βήματα του Αποστόλου Παύλου στη Μακεδονία”, το μεγαλύτερο έργο θρησκευτικού τουρισμού που σχεδιάζεται στη χώρα μας και η έκθεση στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού της Θεσσαλονίκης σηματοδοτεί την πρώτη επίσημη παρουσίασή του...

Απόστολος Τζιτζικώστας

Περιφερειάρχης Κεντρικής Μακεδονίας

...

Η Περιφερειακή Ένωση Δήμων της Κεντρικής Μακεδονίας υποστηρίζει ολόψυχα το μεγάλο καλλιτεχνικό και αναπτυξιακό έργο του Μακεδόνα της διασποράς Καθηγητή Ευθύμιου Βαρλάμη για τον Απόστολο Παύλο και την έκθεσή του που οργανώνεται στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού της Θεσσαλονίκης.

Είναι εξαιρετική ευκαιρία να αναδειχθεί μέσα από μια υψηλής ποιότητας παρουσίαση η σημασία της Μακεδονίας και ο πρωταγωνιστικός της ρόλος στον εκχριστιανισμό της Ευρώπης και όλου του Δυτικού Κόσμου. Είμαστε υπερήφανοι γιατί στη Μακεδονία έφτασε πρώτα το μήνυμα του Χριστιανισμού και από εδώ μεταλαμπαδεύτηκε στην υπόλοιπη Ελλάδα και σε όλη τη Ρωμαϊκή Ευρώπη. Και είμαστε ακόμα πιο υπερήφανοι γιατί στη Θεσσαλονίκη και στους Θεσσαλονικείς απευθύνονται οι πρώτες επιστολές του Παύλου που είναι τα πρώτα κείμενα που γράφτηκαν στην Καινή Διαθήκη...

Λάζαρος Κυρίζογλου

Πρόεδρος Περιφερειακής Ένωσης Δήμων Κεντρικής Μακεδονίας

...

Το θέμα του θρησκευτικού τουρισμού είναι για την πατρίδα μας μία από τις μεγάλες εφεδρείες που έχουμε για να ξεπεράσουμε την οικονομική και κοινωνική κρίση.

Το έργο «ΣΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΠ. ΠΑΥΛΟΥ» και η συλλογή «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ» του διεθνούς φήμης έλληνα αρχιτέκτονα και ζωγράφου Καθηγ. Βαρλάμη, απαντάει με άμεσο τρόπο στο χρόνιο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η χώρα μας, αυτό της τουριστικής συνείδησης...

Δημήτριος Τρυφωνόπουλος
Γενικός Γραμματέας Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού

Ο Απόστολος των Εθνών Παύλος ξεκίνησε τον εκχριστιανισμό της Ευρώπης στη Μακεδονία και ειδικότερα στη Θεσσαλονίκη. Όπως υποδεικνύουν οι Επιστολές του ιδίου και οι Πράξεις των Αποστόλων, η Μακεδονία και η Θράκη αποτέλεσαν σημαντικά σκαλοπάτια για την εξάπλωση του Χριστιανισμού, γιατί σ' αυτό τον τόπο το πνευματικό μήνυμα συνάντησε την Ελληνική Σκέψη και συνδέθηκε αδιάρρηκτα μαζί της, θέτοντας τις βάσεις για τη δημιουργία του καθοριστικότερου μετέπειτα ρεύματος του ανθρώπινου πολιτισμού, του Ανθρωπισμού.

Απευθυνόμενος στο φιλοσοφικό υπόβαθρο των Ελλήνων και στη διαρκή αναζήτησή τους για την αλήθεια και τη φιλοσοφική αιτία της ύπαρξης, ο «πρώτος μετά τον ένα» Απόστολος φύτεψε στην Ελλάδα το σπόρο των χριστιανικών ιδεών που διακύρηταν, ίσως για πρώτη φορά με τόση ένταση και καθαρότητα, την αξία του Ανθρώπου ως οντότητα, την Αγάπη ως δύναμη που μετασχηματίζει τον κόσμο, και την παρουσία του Πνεύματος ως καθοριστική ουσία της ανθρώπινης ύπαρξης. Μέσα από την ελληνιστική παιδεία και τις άοκνες προσπάθειες του Παύλου απέκτησαν οι ιδέες του Χριστιανισμού τις οικουμενικές διαστάσεις που έμελλαν να φέρουν επαναστατικές αλλαγές στις κοινωνικές δομές, στην Ιστορία, στην Τέχνη και στη φιλοσοφική σκέψη, και να αποτελέσουν τη βάση των μελλοντικών δημοκρατικών κοινωνιών.

Αυτή την ιστορική πραγματικότητα αναδεικνύει το έργο «Στα βήματα του Απόστολου Παύλου στη Μακεδονία» και η παρουσίαση της συλλογής «Ο Απόστολος Παύλος Σήμερα», έργα που δημιουργούν και προτείνουν διαδρομές «θρησκευτικού τουρισμού» διεθνούς ενδιαφέροντος με ιδιαίτερες αναπτυξιακές προοπτικές για τη Μακεδονία και τη Θράκη. Αναγνωρίζοντας την καλλιτεχνική, πολιτιστική και θρησκευτική αξία τους, καθώς και την προσφορά τους για τη διαφύλαξη της ιστορικής μνήμης, προτείνουμε και στηρίζουμε το υψηλής αξίας πολιτιστικό εγχείρημα και ευχόμαστε να αποτελέσει παράδειγμα για παρόμοιες προσπάθειες που θέτουν τη Μακεδονία και την Ελλάδα ξανά στο επίκεντρο του Θρησκευτικού, Ιστορικού και Φιλοσοφικού Πολιτισμού.

Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά
Υφυπουργός Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης
(Μακεδονίας-Θράκης)

....

Η πρωταρχική εικόνα του Απ. Παύλου στο μυαλό μου, δεν έχει κανένα φωτογραφικό γνώρισμα. Αν και δεν ξεκινώ από κάποιο συγκεκριμένο τύπο, στις μελέτες μου για τη φυσιογνωμία, εμφανίζεται στο τέλος η εικόνα που φύλαγα στην ψυχή μου.

Ο Παύλος αποτελεί από πολύ καιρό μια ιδέα για μένα.

Αυτή η «μαρτυρική» απεικόνιση αλλάζει ωστόσο, από περίπτωση σε περίπτωση, από κατάσταση σε κατάσταση. Στην αρχή έγιναν τα σκίτσα μου για τον Σαούλ, όταν ήταν ένας φανατισμένος κι αποφασισμένος αντίπαλος των χριστιανικών κοινοτήτων, έτοιμος να φυλακίσει και ν' αντιπαρατεθεί. Τα τελικά πορτρέτα μου για τον Παύλο περιέχουν πάντως μια σειρά από ημιτελείς περιοχές που προκύπτουν απ' το μυστήριο της ζωής του. Πρόκειται για μια σειρά από εναλλαγές με κινούμενα χρώματα και σχήματα που διαμορφώνουν την απεικόνιση ζωντανά. Το σύνολο αυτών των διαδοχικών εικόνων αποδίδει μια δονούμενη εικόνα.

Για μένα το πιο σημαντικό πράγμα είναι η συναισθηματοποίηση των εικόνων. Δε θέλω να παραπέμπω σε μια λανθασμένη ψευδαίσθηση: "Κοιτάξτε εδώ, αυτός είναι ο Παύλος».

Την εικόνα του Παύλου μου τη δημιουργώ απ' τη δική μου προσωπική πνευματικότητα, την αγάπη και το θαυμασμό μου για τη μεγάλο απόστολο των Εθνών. Το ενδιαφέρον μου είναι να μπορεί ο θεατής να συναισθανθεί την αλληλεγγύη μου προς τον άγιο Παύλο, τη συμπάθειά μου για το έργο του και τις φροντίδες του. Για το λόγο αυτό ζωγραφίζω πολλά πορτρέτα, προσπαθώ ξανά και ξανά να καταφέρω να τον συναντήσω.

Αυτό απαιτεί μεγάλη συγκέντρωση και πνευματική ένταση.

Στο τέλος είναι οι μυστηριακές απεικονίσεις του Παύλου. Μια εικόνα μυστηρίου θέλει να διεισδύσει στην ψυχή του θεατή, θέλει ν' αγγίξει τα συναισθήματά του, να μαρτυρήσει την αγιότητά του...

Ευθύμιος Βαρλάμης